

Podgorica, 18.11.2013. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
g-din Ranko Krivokapić

Obavještavam Vas da će na osnovu člana 187 stav 4 Poslovnika Skupštine, pitanje predsjedniku Vlade, na petoj-posebnoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2013. godini, zakazanoj za 21. novembar 2013. godine, postaviti ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Socijaldemokratske partije, poslanik Damir Šehović.

Predsjednik Kluba poslanika SDP

Borislav Banović

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	18. XI 20 13. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-42
VEZA:	
EPA:	
SKHACENICA:	PRILOG:

Podgorica, 18.11.2013. godine

VLADA CRNE GORE
Predsjedniku Milu Đukanoviću

Uvaženi gospodine Đukanoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sljedeće pitanje:

Koje mjere Vlada Crne Gore planira da preduzme u pravcu rješavanja problema naplate potraživanja u komercijalnim transakcijama, odnosno nepoštovanja rokova plaćanja, kao i ugovaranja neprimjereno dugih rokova plaćanja koji odstupaju od dobre trgovačke prakse, čime se doprinosi povećanju ionako izražene nelikvidnosti u Crnoj Gori, posebno kod malih i srednjih preduzeća? Kakav je Vaš stav povodom Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza, koji je u skupštinskoj proceduri, a koji je proslijeđen Vladi Crne Gore radi davanja mišljenja?

Objasnite:

Nelikvidnost, nesolventnost, kao i problem naplate potraživanja, spadaju trenutno u najizraženije probleme crnogorske ekonomije. Prema relevantnim podacima, međusobna potraživanja privrednika, ukupan dug kao i broj računa u blokadi konstantno rastu. U tom smislu ukupan dug na dan 30. septembar 2013. godine iznosi 420.967.030 eura. Na dan 30. septembar 2013. godine, od 54.119 pravnih lica i preduzetnika koji posluju u Crnoj Gori, otprilike svako četvrto ima blokiran račun, tačnije 12.449. Koncentracija dugova je takođe veoma visoka budući da samo deset najvećih dužnika, odnosno 0.08% ukupno evidentiranih dužnika, učestvuje u ukupnoj blokadi sa 22 %, što znači da ukupna njihova blokada iznosi 93.051.787 eura. U neprekidnoj blokadi do jedne godine je 2.166 preduzeća, čija blokada iznosi 39.970.484 eura, što je 9.49% od ukupnog iznosa blokade. Problem postaje još i veći ukoliko se ima u vidu činjenica da su ukupna dugovanja između privrednih subjekata značajno veća od pomenutih 420 miliona eura, budući da se taj podatak odnosi samo na dugove preduzeća kojima su sudski blokirani računi, zbog čega se moraju imati u vidu i ona preduzeća koja imaju značajne dugove, ali još uvijek nemaju blokirane račune.

Uzroci pomenute nelikvidnosti dobrim dijelom potiču od nepoštovanja rokova plaćanja, odnosno nametanja neprimjereno dugih rokova koji odstupaju od dobre prakse. Ovo je slučaj kako kod komercijalnih transakcija između privatnih subjekata, tako i kod transakcija između privatnog i javnog sektora, a što je sve skupa posljedica zloupotrebe slobode ugovaranja rokova plaćanja. Do pomenute zloupotrebe dolazi zbog niske konkurencije u značajnom broju sektora, odnosno prevelike tržišne moći pojedinih privrednih subjekata, koji koriste tu poziciju da bi nametnuli duge rokove dobavljačima čime im značajno otežavaju poslovanje. To je posebno izraženo kod malih i srednjih preuzeća u sektoru prehrambene proizvodnje, kod koje je zakašnjelo plaćanje gotovo uobičajena praksa koju pojedini privredni subjekti koriste u cilju obezbjeđivanja besplatnih izvora finansiranja.

Imajući prethodno u vidu, a u želji da eliminišemo mogućnost svojevrsne ucjene crnogorskih proizvođača, odnosno malih i srednjih preduzeća, od strane pojedinih privrednih subjekata koji imaju dominantan položaj na tržištu, cijenim da bi pomenutu problematiku trebalo urediti zakonom, jednako onako kako su to uradile sve zemlje Evropske unije, ali i neke zemlje u našem neposrednom okruženju.

Molim Vas da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

Poslanik SDP-a

mr Damir Šehović

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	20. XII	20. 13	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/13-42/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG: 1		

Broj: 01 - 6658/2

Podgorica, 19. 12. 2013. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ranko KRIVOKAPIĆ, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja, postavljena tokom Premijerskog sata održanog 21. novembra 2013. godine.

MILO ĐUKANOVIĆ

POSLANIČKO PITANJE – DAMIR ŠEHOVIĆ

Damir ŠEHOVIĆ, poslanik Skupštine Crne Gore u skladu sa članom 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio je

POSLANIČKO PITANJE:

Koje mjere Vlada Crne Gore planira da preduzme u pravcu rješavanja problema naplate potraživanja u komercijalnim transakcijama, odnosno nepoštovanja rokova plaćanja, kao i ugovaranja neprimjereno dugih rokova plaćanja koji odstupaju od dobre trgovačke prakse, čime se doprinosi povećanju ionako izražene nelikvidnosti u Crnoj Gori, posebno kod malih i srednjih preduzeća? Kakav je Vaš stav povodom Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza, koji je u skupštinskoj proceduri, a koji je proslijeđen Vladi Crne Gore radi davanja mišljenja?

OBRAZLOŽENJE:

Nelikvidnost, nesolventnost, kao i problem naplate potraživanja, spadaju trenutno u najizraženije probleme crnogorske ekonomije. Prema relevantnim podacima, međusobna potraživanja privrednika, ukupan dug, kao i broj računa u blokadi konstantno rastu. U tom smislu ukupan dug na dan 30. septembar 2013. godine iznosi 420.967.030 eura. Na dan 30. septembar 2013. godine od 54.119 pravnih lica i preduzetnika koji posluju u Crnoj Gori, otprilike svako četvrto ima blokiran račun, tačnije 12.449. Koncentracija dugova je takođe veoma visoka budući da samo deset najvećih dužnika, odnosno 0.08% ukupno evidentiranih dužnika, učestvuje u ukupnoj blokadi sa 22%, što znači da ukupna njihova blokada iznosi 93.051.787 eura. U neprekidnoj blokadi do jedne godine je 2.166 preduzeća, čija blokada iznosi 39.970.484 eura, što je 9,49% od ukupnog iznosa blokade. Problem postaje još i veći ukoliko se ima u vidu činjenica da su ukupna dugovanja između privrednih subjekata značajno veća od pomenutih 420 miliona eura, budući da se taj podatak odnosi samo na dugove preduzeća kojima su sudski blokiranini računi, zbog čega se moraju imati u vidu i ona preduzeća koja imaju značajne dugove, ali još uvijek nemaju blokirane račune.

Uzroci pomenute nelikvidnosti dobrim dijelom potiču od nepoštovanja rokova plaćanja, odnosno nametanja neprimjereno dugih rokova koji odstupaju od strane, prakse. Ovo je slučaj kako kod komercijalnih transakcija između privatnih subjekata, tako i kod transakcija između privatnog i javnog sektora, a što je sve skupa posljedica zloupotrebe slobode ugovaranja rokova plaćanja. Do pomenute zloupotrebe dolazi zbog niske konkurencije u značajnom broju sektora, odnosno prevelike tržišne moći pojedinih privrednih subjekata, koji koriste tu poziciju da bi nametnuli duge rokove dobavljačima čime im značajno otežavaju poslovanje. To je posebno izraženo kod malih i srednjih preduzeća u sektoru prehrambene proizvodnje, kod koje je

zakažnjelo plaćanje gotovo uobičajena praksa koju pojedini privredni subjekti koriste u cilju obezbjeđivanja besplatnih izvora finansiranja.

Imajući prethodno u vidu, a u želji da eliminišemo mogućnost svojevrsne ucjene crnogorskih proizvođača, odnosno malih i srednjih preduzeća, od strane pojedinih privrednih subjekata koji imaju dominantan položaj na tržištu, cijenim da bi pomenutu problematiku trebalo urediti zakonom, jednako onako kako su to uradile sve zemlje Evropske unije, ali i neke zemlje u našem neposrednom okruženju.

Molim Vas da mi odgovor dostavite i u pisanoj formi.

ODGOVOR PREDSEDNIKA VLADE:

U prethodnom periodu, prepoznajući negativne implikacije po osnovu rastuće nelikvidnosti crnogorske privrede, Vlada je samostalno i u saradnji sa Centralnom bankom, preduzela niz mjera za prevazilaženje ovog problema i ublažavanje njegovih negativnih posljedica.

Pristupilo se izmjenama Zakona o platnom prometu u zemlji, u svrhu kreiranja transparentnog sistema periodičnog objavljivanja firmi čiji su računi blokirani, a sa ciljem podrške zdravim firmama i preduzetničkim idejama.

Izvršeno je prečišćavanje baza podataka Centralnog registra Privrednog suda i Centralne banke, što je rezultiralo njihovim ažuriranjem tj. uparivanjem, a u cilju utvrđivanja tačnog broja privrednih društava čiji računi su pod blokadom i u kojem vremenskom trajanju.

Nakon realizacije navedenih aktivnosti, pripremljena je Analiza koja je na osnovu dobijenih podataka od CRPS-a i CBCG predočila najbolje rješenje za postizanje većeg stepena transparentnosti u poslovanju privrednih subjekata.

Polazeći od toga, utvrđeni su jasni kriterijumi za objavljivanje podataka o blokiranim računima (iznos blokade računa u postupku prinudne naplate i broj dana blokade računa u neprekidnom trajanju) iz Centralnog registra računa.

Javno objavljivanje blokiranih računa privrednih subjekata, koji ne izmiruju redovno svoje obaveze prema poslovnim partnerima i državi, doprinijelo je transparentnijim uslovima poslovanja i ima za cilj dostupnost informacija o finansijskoj stabilnosti potencijalnih klijenata.

Mjere za prevazilaženje problema nelikvidnosti obuhvataju i napore Ministarstva finansija i Centralne banke da osmisle i predlože unapređenje zakonske infrastrukture. Uz podršku Svjetske banke, pripremljen je Nacrt zakona o dobrovoljnom restrukturiranju kredita. Ovaj normativni okvir baziran je na definisanom modelu nazvanom „Podgorički pristup“, koji implicira dobrovoljno restrukturiranje loših kredita banaka, uz nove mjere podsticaja za banke i

kompanije da usklade procjenu njihovih kreditnih portfolija sa post-kriznim ekonomskim uslovima njihovih dužnika.

Prva faza aktivnosti na realizaciji „Podgoričkog pristupa“ odnosi se na rad na pilot projektima u saradnji sa bankama, u cilju testiranja pristupa na određenom broju loših zajmova.

Realizacija te faze ima za cilj da omogući dodatni uvid u obim potreba za izmjenama pravnog okvira, što će biti predloženo u okviru druge faze realizacije „Podgoričkog pristupa“. Predviđeno je da druga faza bude zaključena pripremom prijedloga za izmjenu regulatornog okvira, koji bi omogućio izmjene postojeće regulative u namjeri da omogući bržu i uspješnu realizaciju restrukturiranja loših kredita na dobrovoljnoj osnovi.

Izmjenom regulatornog okvira bi se, na sistemski način, pristupilo rješavanju problema i obezbijedili bi se dugoročno pozitivni efekti sa stanovišta ozdravljenja crnogorske ekonomije, smanjenja rizika finansijske stabilnosti i stvaranja kvalitetnih fiskalnih obveznika.

Po našem viđenju, donošenje propisa kojim će se regulisati sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava bi imalo za cilj omogućavanje oporavka privrednih društava u finansijskim teškoćama blagovremenim restrukturiranjem dugova dužnika koji mogu da održivo posluju, kao i očuvanje stabilnosti finansijskog sektora.

Uvažavajući, Vašu prethodnu inicijativu dostavljenu po ovom pitanju, kao i potrebu usaglašavanja crnogorskog regulatornog okvira sa pravnom tekovinom EU gdje se pitanje primjene direktive 2011/7/EU javlja u okviru poglavlja 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, Ministarstvo finansija je angažovalo renomiranog eksperta koji je pripremio Analizu efekata transponovanja Direktive 2011/7/EU u propise Crne Gore. Želim da napomenem da je Crna Gora u pregovaračkom postupku preuzela obavezu usaglašavanja sa ovom Direktivom fazno u procesu učlanjenja u Uniju.

Takođe, sugerišem da poslanici posebnu pažnju posvete sagledavanju sveobuhvatne Analize, koju dostavljam u prilogu, prije konačnog izjašnjenja po ovom predlogu.

Sama direktiva ne utvrđuje rigidna i restriktivna pravila kako je to u Predlogu zakona predviđeno. Uvažavajući sadašnji nivo nelikvidnosti privrede, kao i predložena striktna rješenja Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza, Resorna ministarstva su stava da se predloženim odredbama ne bi postigao cilj smanjenja nelikvidnosti privrede. Naime, rigidni zahtjevi, koji bi se utvrdili predloženim Zakonom, imali bi za posljedicu dodatno opterećenje dužnika u trenutnom sistemu visoke nelikvidnosti, nametanjem striktnih rokova za izmirenje obaveza, a koje isti nijesu u mogućnosti da sprovedu.

Dostavljeni Predlog zakona predviđa i Poresku upravu kao organ nadležan za sprovođenje odredbi Zakona, iako Direktivom nijesu precizirane nadležne institucije za praćenje realizacije rješenja novih normi. U tom smislu resorna ministarstva su stava da poreski organ ne može biti adekvatan izbor za praćenje realizacije poslova, koji su rezultat dobrovoljnih obligacionih odnosa.

Istovremeno napominjem da su zemlje regiona koje su u svoj sistem uvele zakonska rješenja slična predloženim u ovom aktu (Hrvatska, Slovenija i Srbija) bile prinuđene da usljed neadekvatnosti ista brzo mijenjaju (Hrvatska), dok se u tom istom periodu pokazalo da rješenja nijesu imala očekivane rezultate na privredne tokove.

Na kraju, u vezi Vaše konstatacije koja se odnosi na ugovaranje neprimjereno dugih rokova plaćanja koji odstupaju od dobre trgovačke prakse, smatram da uprkos tome Vlada ne smije na sebe preuzeti obavezu propisivanja dužine rokova, već to mora ostati volja ugovornih strana koje učestvuju u sklapanju konkretnih poslovnih transakcija.

Zadatak Vlade je da kontinuiranim aktivnostima unapređuje poslovni ambijent i unapređenjem zakonskih rješenja i efikasnim postupanjem institucija obezbijedi izvršenje predmetnih ugovora. Vlada Crne Gore je posvećena unapređenju ukupnog ekonomskog ambijenta u Crnoj Gori, između ostalog i unapređenju ukupne finansijske discipline, a kroz jačanje i unapređenje rada svih institucija sistema zaduženih za primjenu propisa kojima se, između ostalog, omogućuje efikasna, odnosno prinudna naplata potraživanja, kada je to neophodno.

U tu svrhu, prije svega, preduzimaju se kontinuirani i sveobuhvatni naponi na reformi i unapređenju efikasnosti rada crnogorskog pravosuđa, prevashodno sudova koji vode postupke prinudne naplate potraživanja, odnosno izvršne postupke. Ove aktivnosti su i sastavni dio sveobuhvatnih akcionih planova donijetih u sklopu priprema za otvaranje pregovora u poglavljima 23. i 24.